

A legfontosabb tudnivalók az új idegenrendészeti törvényről



2024. május 13.

(HU)

Január 1-én hatályba lépett az új idegenrendészeti törvény, amit egy átmeneti időszakot követően március 1-től kell alkalmazni. Az új törvény (pontos nevén: a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokra vonatkozó 2023. évi XC. törvény, rövidített nevén Btátv.) jelentősen átalakítja a tartózkodási engedélyekre vonatkozó szabályokat.

Összegyűjtöttük az új szabályozással kapcsolatos leggyakrabban előforduló és legfontosabb kérdéseket. Mivel minden ügy egyéni, ezért az itt leírtak csak általános útmutatóként szolgálnak. Ha egyéni jogsegélyre van szüksége, nézze meg, [milyen ügyekben](#) fordulhat hozzánk.

Kell soron kívül új tartózkodási vagy letelepedési engedélyt kérni?

Nem. A már kiadott, érvényes tartózkodási engedélyeket, letelepedési engedélyeket nem kell újra cserélni.

Mi a teendő akkor, ha a tartózkodási engedély vagy letelepedési engedély lejárt 2024. január 1. és február 29. között?

Azok az engedélyek, amik ekkor jártak le, automatikusan, külön kérelem nélkül meghosszabbodtak 2024. április 30-ig. Ha eddig nem nyújtott be új tartózkodási engedély iránti kérelmet, vagy hosszabbítási kérelmet, akkor május 1-től az engedély már nem érvényes.

Hogyan változnak a tartózkodási engedély meghosszabbításának feltételei?

A hosszabbítás szabályai nem változnak akkor, ha a tartózkodási engedélyt ugyanúgy szabályozza az új törvény, mint az előzőt. Például a tanulmányi célú tartózkodási engedéllynél továbbra is ugyanúgy kell eljárni a hosszabbítás során, mint az új törvény előtt.

Akkor, ha egy tartózkodási engedélyt az új törvény alapján már nem lehetne kérni, azt nem lehet tovább hosszabbítani. Ekkor a meglévő tartózkodási engedély érvényességének lejártá előtt legkorábban 45 nappal lehet kérni az új törvény szerinti tartózkodási engedélyt.

A hosszabbítás kérdése különösen fontos azoknak, akik munkavállalási célú tartózkodási engedéllyel élnek Magyarországon, hiszen ez az engedély megszűnt. Nekik javasoljuk, hogy olvassák el a *“Hogyan lehet Magyarországon külföldiként dolgozni?”* kérdésre adott válaszunkat.

A törvény szerint a tartózkodási engedély hosszabbításánál a hatóság vizsgálja, hogy a kérelmező megfelel-e a “társadalmi együttélési feltételeknek”. Az erre vonatkozó szabályozás viszont nem mond semmit arról, hogy ezt kifejezetten a hosszabbításnál hogyan vizsgálja majd a hatóság, ugyanis rájuk nem vonatkozik a vizsgatételi kötelezettség. (A vizsgáról részletesebb információ a “Kinek kell vizsgát tennie?” kérdésnél található.)

Lehet hosszabbítani olyan tartózkodási engedélyt is, amit az új törvény alapján már nem lehetne kérni?

Akkor, ha egy tartózkodási engedélyt az új törvény alapján már nem lehetne kérni, azt nem lehet tovább hosszabbítani. Ekkor a meglévő tartózkodási engedély érvényességének lejártá előtt legkorábban 45 nappal lehet kérni az új törvény szerinti tartózkodási engedélyt. Ilyen például az egyéb célú tartózkodási engedély, amit már sem hosszabbítani, sem kérni nem lehet.

Hogyan csatlakozhatnak családtagok a már Magyarországon élő rokonokhoz?

Az új törvény alapján is jöhetnek családtagok egy, már Magyarországon élő rokonukhoz. Az sem változott, hogy nem minden rokont illet meg ez a jog. A menekültekre más szabályok vonatkoznak, amikről külön [tájékoztatónkban](#) írtunk. Az alábbiakban a nem menekültekre vonatkozó szabályokról írunk.

Kérhetik, hogy Magyarországra jöjjenek, illetve itt maradjanak

- azok, akik házastársa vagy bejegyzett élettársa magyar állampolgár;
- azok, akik házastársa vagy bejegyzett élettársa Magyarországon jogszerűen tartózkodik - ez azonban már az új törvény szerint nem vonatkozik minden tartózkodási engedélyre, erről az alábbiakban részletesen írunk;
- a jogszerűen Magyarországon élő külföldiek házastársával közös kiskorú gyerekei (ideértve az örökbefogadott és a nevelt gyerekeket is);
- a jogszerűen Magyarországon élő külföldiek eltartott kiskorú gyerekei (ideértve az örökbefogadott és a nevelt gyerekeket is);
- azok az eltartott kiskorú külföldi gyerekek, akik szülője magyar állampolgár vagy jogszerűen itt tartózkodó külföldi állampolgár házastársa vagy bejegyzett élettársa;
- azok a külföldi állampolgárok, akik kiskorú magyar gyerek felett szülői felügyelet jogot gyakorolnak, és egy háztartásban élnek.

Bejegyzett élettársi kapcsolatot csak azonos nemű személyek köthetnek, őket a legtöbb kérdésben ugyanazok a jogok illetik meg, mint a házastársakat. Nem kérhetik tehát a családi együttélési célú tartózkodási engedélyt azok a (külön vagy azonos nemű) párok, akik "sima" élettársi kapcsolatban élnek, függetlenül attól, hogy az felvették-e az élettársi nyilatkozatok nyilvántartásába.

A rokoni kapcsolat mellett igazolni kell a megélhetést, a lakhatást és az egészségbiztosítás meglétét is.

Jelentős szigorítást hozott az új törvény abban, hogy bizonyos tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldiekhez nem csatlakozhatnak a családtagjaik. Ezek az alábbiak:

- szezonális munkavállalási célú tartózkodási engedély
- beruházás megvalósítása céljából kiállított tartózkodási engedély
- foglalkoztatási célú tartózkodási engedély
- vendégmunkás tartózkodási engedély
- Fehér Kártya
- tanulmányi célú tartózkodási engedély

- gyakornoki tevékenység folytatása célú tartózkodási engedély
- önkéntes tevékenység folytatása célú tartózkodási engedély, valamint
- ha legalább egy éve nem rendelkezik vendég-önfoglalkoztatási célú tartózkodási engedéllyel.

Azok családtagjai, akik a fenti tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, csak akkor csatlakozhatnak rokonaikhoz, ha egyéb módon, pl. munkavégzés céljából tudnak tartózkodási engedélyt szerezni.

Fontos, hogy ha valaki az új törvény előtt kapott családi együttélés céljából tartózkodási engedélyt, ő azt akkor is meg tudja hosszabbítani, ha az új törvény szerint már nem járna neki.

Hogyan lehet Magyarországon külföldiként dolgozni?

Megszűnt a munkavállalási célú tartózkodási engedély, helyette pedig több, eltérő típusú engedély jött létre. Március 1-től vendégmunkás, foglalkoztatási célú, valamint beruházás megvalósítása érdekében kiállított tartózkodási engedélyt, Nemzeti Kártyát és Magyar Kártyát lehet kérni.

Vendégmunkás az lehet, akinek munkát egy, a Kormány nyilvántartásába vett kedvezményes foglalkoztató vagy minősített kölcsönbeadó ad. Vannak olyan munkák, amiket azonban [nem lehet](#) ilyen tartózkodási engedéllyel vállalni.

Beruházás megvalósítása érdekében tartózkodási engedélyt az kaphat, akinek munkáltatója őt azért alkalmazza, hogy egy olyan beruházást valósítson meg, amire a munkáltatónak a Kormánnyal megállapodása van, vagy amire a Kormánytól támogatást kap.

Nemzeti Kártyát szerb és ukrán állampolgárok kaphatnak, ha Magyarországon akarnak dolgozni.

Magyar Kártyát az kaphat, aki olyan munkát végez, amihez felsőfokú végzettségre van szükség. Jelenleg azonban ez csak az informatikai, műszaki vagy természettudományi diplomával rendelkezőknek, az ének- zenetanároknak, a hivatásos sportolóknak és edzőknek, előadóművészeknek és a filmgyártó vállalkozásoknál dolgozóknak elérhető.

Foglalkoztatási célú tartózkodási engedélyt az kaphat, aki nem vendégmunkásként vagy beruházás megvalósítása érdekében jön dolgozni, és a munkájához nem kell olyan felsőfokú végzettség, amivel Magyar Kártyát kaphatna.

Hogyan lehet más típusú tartózkodási engedély iránti kérelmet kérni?

Aki az új törvény előtt, vagyis 2023. december 31-ig kapott tartózkodási engedélyt, ő annak érvényességi ideje alatt azt meg tudja hosszabbítani Magyarországon, vagy más célból új tartózkodási engedélyt kérni. Kivétel az egyéb célú tartózkodási engedély, ami megszűnt, így azt nem lehet meghosszabbítani, érvényességi ideje alatt viszont lehet Magyarországon új tartózkodási engedélyt kérni más célból.

Akikre ez nem vonatkozik, ők nem minden esetben nyújthatják be a kérelmüket Magyarországon. A szabály az, hogy a tartózkodási engedély iránti kérelmet az abban az országban működő magyar követségen lehet kérni, ahonnan a kérelmező származik. Vagyis például ha valaki kínai állampolgár, ő a pekingi magyar konzulátuson kell, hogy benyújtsa a kérelmét.

Ettől az új törvény kevés eltérést enged. Továbbra is benyújthatják a kérelmet Magyarország területén azok, akik turistaként 3 hónapig vízummentesen tartózkodnak az országban. Akinek már az új törvény alapján állítottak ki tartózkodási engedélyt, az nem mindig nyújthat be más

célből tartózkodási engedély iránt kérelmet Magyarországon. Például egy nigériai állampolgár, aki eddig tanulmányi célú tartózkodási engedéllyel tanult Debrecenben, nem nyújthat be a helyi idegenrendészeti hatóságnál foglalkoztatási célú tartózkodási engedély iránti kérelmet. Ha ezt szeretné, akkor neki először haza kell utaznia, és az abujai magyar konzulátuson kell a kérelmet benyújtani. Ezzel szemben pl. egy ausztrál állampolgár benyújthatja a kérelmet Magyarország területén is, mert turistaként vízummentesen tartózkodhatna.

Jelentős szigorítás az is, hogy megszűnik a méltányossági kérelem. Az előző törvény lehetőséget adott arra, hogy ha nyomós oka volt, külön engedéllyel benyújthassa a tartózkodási engedély iránti kérelmet Magyarország területén az is, aki erre egyébként nem lett volna jogosult. Az új törvényben ez már nincs benne, vagyis erre a lehetőségre nem lehet építeni.

Hogyan lehet tartósan letelepedni Magyarországon?

A letelepedési engedélyeket az új törvény átnevezte, de - egy jelentős különbségtől eltekintve, amiről a következő kérdésnél írunk - ugyanazok a szabályok vonatkoznak rájuk, mint korábban. A nemzeti letelepedési engedély új neve nemzeti tartózkodási kártya, míg az EK letelepedési engedély új neve EU tartózkodási kártya lett. Ezeket együtt a törvény huzamos tartózkodásnak hívja.

Kinek kell vizsgát tennie?

A nemzeti tartózkodási kártyát és az EU tartózkodási kártyát akkor lehet kiállítani, ha a kérelmező leteszi a kulturális ismereti vizsgát. Ez korábban nem létezett, és az új törvény vezette be. A vizsgára vonatkozó más jogi szabályok azonban 2025. január 1-én lépnek hatályba, ezért nem egyértelmű, hogy aki az előtt kér ilyen tartózkodási kártyákat, annak a kérelmét hogyan bírálja el a hatóság.

A kulturális ismereti vizsgát írásban, magyarul kell letenni, és Budapest Főváros Kormányhivatala szervezi. A vizsga díja 20 000 forint, és havonta legalább négy alkalommal kell, hogy legyen vizsgaidőpont. A vizsgán a magyar történelem és az állam működésének legfontosabb részei szerepelnek (pl. a magyar nemzeti szimbólumok, azok jelentése, az államalapítás, az 1956-os szabadságharc, a rendszerváltás, a magyar és európai zene és irodalom meghatározó személyiségei).

A vizsgát nagy valószínűség szerint annak is le kell tennie, akinek még az előző törvény alapján adtak nemzeti letelepedési engedélyt vagy EK letelepedési engedélyt, és szeretné azt - az érvényesség lejártával - meghosszabbítani. Mivel azonban az új szabályozás erre vonatkozó szakaszai homályosak, egyelőre mi is igyekszünk megtalálni az egyértelmű választ erre a kérdésre.

Mit lehet tenni akkor, ha valaki fél visszatérni a származási országába?

Mind a régi, mind az új törvény kimondja, hogy nem lehet hazaküldeni azt, akit a saját országában üldöznének, ott halálbüntetésnek, kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak, büntetésnek vetnék alá. Ezt röviden a visszaküldés tilalmának hívjuk. Ez fennállhat akkor, ha valakit a faji, nemzetiségi hovatartozása, politikai véleménye, vallási meggyőződése vagy egyéb társadalmi csoporthoz tartozása (pl. szexuális orientációja vagy nemi identitása) miatt érne súlyos sérelem.

Normális esetben ha valaki ettől fél, akkor benyújthat menedékkérelmet. Magyarországon azonban - nagyon kevés kivételtől eltekintve - nem, vagy csak nagyon nehezen lehet menedéket kérni.

Arra bátorítunk mindenkit, aki fél hazatérni a saját országába, és lejár a tartózkodási engedélye, keressen minket bizalommal, hogy még időben jogi segítséget tudjunk nyújtani neki.

Akinek lejár a tartózkodási engedélye, és ennek ellenére Magyarországon marad, előbb- utóbb idegenrendészeti eljárás alá kerül. Ekkor a hatóság őt meghallgatja, és a legtöbb esetben kiutasítja Magyarországról. Nagyon fontos, hogy ha ez történik valakivel, akkor ezen a meghallgatáson mindenképpen jelezze, hogy mitől félne a visszatérése esetén, és miért.

Jogi segítség igénybevétele

Mivel az új törvénnyel a bevándorlási szabályok bonyolultabbá váltak, a tartózkodási engedélyekkel kapcsolatos ügyintézéskor érdemes jogász, ügyvéd segítségét kérni. Vigyázni kell azonban, mert sok szélhámos is van, akik ügyvédnek adják ki magukat, de valójában nem azok, csak átverik az ügyfeleket. A valódi ügyvédeknek regisztrálniuk kell a Magyar Ügyvédi Kamaránál. Minden regisztrált ügyvéd kap egy kamarai azonosító számot.

Arról, hogy akitől segítséget kér, az valóban ügyvéd, úgy tud meggyőződni, ha megkeresi az illetőt a Magyar Ügyvédi Kamara adatbázisában, az "[Ügyvédkereső](#)" segítségével. Ezen kívül fontos, hogy csak akkor fizessen bárkinek jogi segítségért, ha személyesen találkozott vele, és írásbeli szerződésben állapodnak meg arról, hogy az illető milyen jogi munkát fog elvégezni az ön részére. A jogvédelemmel foglalkozó civil szervezetek munkatársai nem minden esetben szerepelnek a Magyar Ügyvédi Kamara nyilvántartásában, azonban az ő valódiságukról a szervezet honlapján lehet ellenőrizni.